

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Folyó évben negyedévre . . . 3 korona.
Egész évre 12 „
Vidéken: negyedévre . . . 5 „
Egész évre 20 „

László József
laptulajdonos.

Harsányi Sándor
felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4filler.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Csapó-utca 9 sz. — Telefon: 275
Kéziratok nem adtnak vissza.

Apró utonállók.

Debreczen, június 19.

Három panaszos levél fekszik előttem, íróasztalomon. Mindhárom urihölgy írta s tartalmuk körülbelül egyforma. Szomorú, igen elszomorító tartalma van az illatos levélkéknél: közbiztonsági állapotaink megdöbbentően sötét képe van bennük rövid pár sorban lefestve. Apró, 10—15 éves utonállók üzelméről rántják le a leplet s a panasz egyforma: Debreczen utcáin ma-holnap már nappal sem mehet végig magányosan egy-egy urihölgy, mert — sajnos — a legforgalmasabb mellékutczákon is ki van téve az apró gazemberek vakmerő rablótámadásának.

A múlt héten a lapok sűrűn írtak egy *kilencz esztendő kis leányka* tolvajlásáról, furfangos és szédítően ügyes zsebmetszéseiéről. Ennek a kis leánynak, úgy látszik, igen sok kollegája van Debreczenben s azt kell hinnünk, hogy egy jól szervezett gyerek rablóbanda garázdálkodik a város területén, melynek feje, mindenesetre egy vagy több felnőtt tizenhárompróbás gazfickó.

Kíváncsiak vagyunk igazán:

vajjon a rendőrség tudomással bír-e ezen szomorú dolgokról. S ha tud róla: tesz-e némi intézkedéseket ellene? Mi azt hisszük, hogy arról, a mit a városban, a korszón, a kávéházakban, a czukrászdákban, a sörházakban és a kaszinókban egyaránt beszélnek az emberek, a rendőrségnek is tudomással kellene bírnia s a legérélyesebben kellene intézkednie, még ha nem is *hivatalos uton* szerzi értesüléseit. Mert éppen *ebben* rejlik a baj csirája, a mint az alábbiakban megmagyarázzuk.

A megtámadott; sőt igen sok esetben a *megkárosított* járókelők is, inkább elhallgatják és le is tagadják megtámadtatásukat, mintsem hivatalos följelentést tegyenek a kellemetlen dologról. A nagy közönség, amely kivétel nélkül nagyonis szereti a kényelmet, igen jól tudja, hogy az ilyenü panaszok rengeteg törvény elé való czítással járnak. Négy-szer-öt-ször is törvény elé czítják a panaszost s ha meg nem jelenik, pénzbírsággal sújtják, ha pedig mindannyiszor megjelenik: rengeteg időt — sokszor egész napokat veszít — a mi, egy régi bölcs közmondás szerint, szintén — pénz.

Innen van, hogy a megkárosított közönség nagy része, kivált ha kára jelentéktelenebb, szívesen elhallgatja a dolgot, csak hogy törvény elé ne ránczsigálják. Igen természetes tehát, hogy ez nagyban elősegíti a tolvaj uraságok elszaporodását, mind nagyobb és nagyobb mérvben való garázdálkodásaikat, — mert a rendőrségnél, kevés lévén a följelentés, következetesen, a hivatalos havi statisztikák a legrözsásabb színben tüntetik fel a közbiztonsági állapotokat. Az utcákon pedig ezalatt, fényes nappal is, apró 10—15 éves gyerkőczök támadnak egyedül sétáló urnőkre és letépi róluk ékszereiket.

Ismételjük: Debreczen mellék-utcáin egy idő óta igen gyakran megtörténik, hogy apró gyerkőczök intéznek a szó szoros értelmében rablótámadást, leginkább magányosan sétáló urihölgyek ellen. Beszélnek és panaszkodnak erről mindennütt, csak éppen a rendőrségen nem tudnak, vagy nem vesznek tudomást róla.

Ha pedig az apró utonállók garázdálkodásának szomorú híre csakugyan nem jutott volna még a rendőrség fülébe, ezuton figyelmeztetjük

A „Szabadság“ tárczája.

Az erős Gál.

— Epizód a szabadságharczból. —

Írta: Szini Péter.

Akkor történt, mikor a muszkasereg zöme Debreczen alá érkezett, hogy Nagy Sándor kised seregével megvívja a döntő csatát.

Repült a sziveket félemlítő hír szájáról szájra. A lakosság lázas izgatottságban volt. Sokan el is menekültek a városból. A szállongó hír azt ujságolta, hogy a muszka kegyetlen, vérengző természetű. Ha egyszer Debreczenbe teszi lábát, nem kegyelmez a esecsemőnek sem.

Annál vigabbak voltak derék honvédeink. Künn, a szabad ég alatt, barátságos tűz lobogó fényénél készítették az izletes pörköltöt s itták reá a jóféle karczost. Nem volt szükölködés semmiben. Debreczen derék hölgyei bőven ellátták őket eleséggel.

A vezető tisztek sem igen törődtek a muszkával. Mit nekik az a Paskievics? Hiszen nem egyszer szalasztották már

meg a seregét! Csak a híre olyan borzasztó a muszkának. Ha szembe kerül a magyar katonával, nem állja ki a tekintetét!

A Bikában szólt a zene, járta a tele pohár, mintha nem is csatához, hanem kedélyes lakodalomhoz készülének a tagbaszakadt, jó arezu vitézek. Nem gondolt a holnappal senki. Ha az lsten megadta a márt, a holnapról is csak gondoskodik.

Gondoskodott is, csak hogy ez a gondoskodás nagyon szomorú kimenetelű volt a magyar honvédekre. Sok derék vitéznek napja borult örökös éjbe s akik reggel vidám, derűs arezezal keltek fel, pár óra múlva halálszinre váltan, fagyos ajakkal feküdtek a véráztatta homokos talajon.

Piros hajnal virradást jelző fénye tekintett be a Bika ablakain. A zene még szólott hazafias hévvel. Pergett a sarkantyú, puffogott a pezsgő s ki-kiharsozott a nesztelen virradatba a mivel sem törődő rikoltás.

Egyszerre csak megdördültek az ágyuk földrengésszerű morajjal. Elhalt a vidám hang mulató vitézek daloló ajkain. Mint valami vészkiáltás zugott végig a termen:

— Itt a muszka!

Pillanat alatt kitisztult a Bika mulató terme. Pirkadó hajnal századukhoz siető tisztekre mosolygott alá.

Már akkor rémségesen üvöltött a csaták oroszlanja. A muszka vezér Vámos-Péres felől vezette zsoldos népségét a debreczeni síkra, hogy leszámoljon Nagy Sándor tábornokkal, ki egyszer-másszor sok borsot tört az orra alá.

A vigkedélyű magyar sereg hamarosan talpon állt. Tagbaszakadt, izmostestű vitéz mindenik. Háromezer magyar vitéz állt szembe észak pusztító csodájával. Mohás ismétlődött Debreczen alatt.

A csapó-utczai Gál-fiu csendes lelki nyugalommal reggelizte be a jóízű sonkát, melyet az édes anyai gondoskodás juttatott ki számára, mikor az ágyu megdördült.

Ő is ott volt a honvédek között. Ugy hívták csak, hogy: az erős Gál. Mérszaroslegény volt s rettentő erejéről az egész városban elterjedt a híre.

Századukhoz csatlakozó honvédek futottak mellette el. Lovak dobogása, harsóna vezényszó reszkettette meg körülötte a harmatos levegőt. Gál András meg sem mozdult.

— Csak szaladjatok! — dörmögte

az apró gazemberek működésére s hisszük, hogy közérdekű felszólalásunknak mielőbb meglesz a kívánt eredménye. Ne a megkárosítottak hivatalos feljelentése után intézkedjék a t. rendőrség, hanem fogdossa össze közegeivel a gaz csemetéket, minden hivatalos panasz és feljelentés nélkül, mert joga van hozzá: közveszélyes csavargó mindmeganynyi, akiktől meg kell tisztítani az utcákat.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, június 19.

Ma hirtelen, váratlanul befejezték a népfelkelési vitát. A függetlenségi-párt is belátta, hogy komoly érdeket nem lehet szembeállítani olyan javaslattal, a mely épen a humanitás érdekében gondoskodik a népfelkelőkről. Épen ezért, az ellenzéki szónokok délben le is töröltették nevüket Előbb azonban még egy homéri jelenet játszódott le. Bakó József bevágott egy általa készített közközlteményt, a melynek refrenjét óriási hahota között az egész ház vele együtt szavalta el.

Fejérváry miniszter röviden és elmesén vágott vissza az ellene támadókra, mire a javaslatot letárgyalták.

Szünet után a Béga-esatorna került napirendre.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Fejérváry Géza báró, Darányi Ignác.

A felkelők fegyverei.

Bakó József tiltakozik az ellen, hogy most már ismét 5 milliót költsenek

katonai czélokra. A hadsereg számára mindig van pénz, de ha a szegény néptanítók fizetésének javítását kérik, akkor nincs pénz.

Tóth János szintén tiltakozik a teheremelés ellen. A katonai czélokra való újabb megterhelést nemzetellenesnek tartja. A törvény értelmében a népfelkelést csupán védelemre és a végveszélyben szabad felhasználni, de a katonai vezetőség a népfelkelésben a katonai létszámemelését látja, ellentétben a törvényvel, úgy hogy háboru esetén a népfelkelőket a közös hadsereg soraiba akarják beállítani. Ez a törvény kijátszása és ez ellen tiltakoznak, mert az egész önkény!

Fejérváry báró honv. miniszter: A törvény szerint.

Tóth János: A törvény ellenére! A javaslatot, mint a mely különben is tetemes megterhelést jelent, nem fogadja el.

Gabányi Miklós: Katonai czélokra nem fogad el semmit s a javaslatot vizsgálatsíttja.

Elnök miután többen törölték magukat, a vitát bezárta.

Fejérváry Géza honv. miniszter: Európa államai az utóbbi évtizedek alatt óriási áldozatokat hoztak a védelemre és a harcokképeség emelésére. Különösen pedig siettek hadseregeiket modern fegyverekkel ellátni. Ő 16 évig várt arra, hogy a népfelkelőket fegyverekkel lássa el, csak azért várt, hogy a nemzetet meg ne terhelje. De tovább már nem várhatott. Jól tudja ezt a függetlenségipárt is, de azért csak lárnáz, mert a szünet előtt egy kis görögtűzre volt szüksége. (Derűtség. Ellenmondás a szélbalról.) Miután a hazaáruló ismét már régen megszokta, egyéb észrevételekre nem reflektál, hanem kéri a javaslat elfogadását. (Zajos helyeslés jobbról.)

A ház ezután általánosságban és részleteiben is elfogadta a javaslatot.

A temesbéga esatorna.

Novák József előadó elfogadásra ajánlja a Béga esatornának a temesbéga-völgyi vízszabályozó társulat ármentesi-

magában. — Már bizony én itt nem hagyom a jó reggelimet az adta muszkájának! Várja be, míg megesszem!

Dörgött az ágyu, mintha eljött volna a földre az utolsó ítélet. Debreczen lakossága szivszorongva várta a csata kimenetelét. Ha győzni fog a muszka, vége Magyarországnak.

A muszka vezér ügyes hadi taktikával szoros gyűrűbe zárta a maroknyi magyar sereget. Agyuk bömbölő torka nyílt meg előttük, mely tüzhányóként okádtá reájuk a tüzet. A rettenthetetlen honvéd halálmegvetéssel rohant a gyilkos tűznek. Megritkult oszlopa már csaknem az ágyukhoz érkezett, mikor hátulról rémitő puskatűz hullott reájuk, megzavarva rendjüket.

Egy pillanat alatt eldőlt a magyar sereg sorsa. A kik el nem hullottak, futottak szanaszét a szélrózsa minden irányába, nehogy a győztes ellenfél kezeibe kerüljenek.

Gál András még ekkor is ott ült az akácfa árnyékában. Azt gondolta, hogy elég jókor érkezik még muszkakergetésre. A sonkadarabok lassu tempóban foszlottak le a bütykös nagy esontról.

Egyszerre csak arra ocsudott fel, hogy három muszka áll előtte. Egyik odalép hozzá s megragadja kezeiben a csontot.

— Mit akarsz? Az én früstökömet ennéd meg? — kiáltott rá Gál. — No nézd már?

Osszeszorította hatalmas öklét s egy ütással úgy elnémította a vakmerőt hogy az ugyan fel sem ébredt többé.

A másik kettő futni akart, de a szörnyű erejű Gál egyszerre megragadta mind a kettőt s a levegőbe emelve összecsokolgattatta őket, hogy az örök testvériséget rögtön megkötötték.

Azután ismét leült a gyepreés nyugodtan fogyasztotta el a sonkát.

A futó sereg csakhamar elárasztotta az erdőséget. Iszonyu volt a rémület Debreczenben. Délben már muszka katonák főzték-sütötték az ebédet a város-háza előtt.

Gál András a három muszkát hátára vette s mikor a vigan ebédelő muszkákhoz ért, hidegvérrel megállott s oda dobta a holttesteket közzéjük:

— Nesztek! Itt van az is! Süssétek meg.

Paskievits a vakmaró honvédet elfogatta s kancsukaütéssel kizoztatja halálra.

Az erős Gál emléke még ma is él Debreczenben.

tése érdekében is szükséges rendezéséről szóló törvényjavaslatot,

Major Ferencz pártolja a javaslatot, mert az ártézi birtokosok anomáliáinak megszüntetését, vagy legalább is csökkentését idézi elő.

Hieronymi Károly vázolja a hajózási utak kiépítésének nagy fontosságát. Ezt belátta a francia kormány is, mely nagy hajózási utakat létesített s itt a gyakorlat azt bizonyította, hogy azok a vasutak fizetik ki leginkább magukat, melyek a hajóutak mellett vannak. Nálunk is helyesebb volna, ha az anyagszállítások egy részét az olcsóbb víziutakra, a hajózáásra lehetne bízni, mert a hajókon való szállítás egy harmadrészbe kerül és így közgazdasági érdekeinket mozdítaná elő. Nem tartja helyes gazdálkodásnak a drága vicinális vasutak építését, e helyett inkább a hajóutak kiépítését sürgeti minden irányban. A javaslatot különben elfogadja. (Élénk helyeslés.)

Kossuth Ferencz szintén örömmel fogadja el a javaslatot, mire a vita bezárása után Darányi Ignác miniszter köszönetet mond a szívélyes fogadtatásért és kijelenti, hogy a kormány nem adta fel a becskerék-temesvári Bégavonal hajózhatóvá tételét, csak az időt nem tudja még, hogy mikor kezdhetik meg az építkezést.

Erre a javaslatot elfogadták általánosságban és részleteiben.

Elnök javaslatára

Holnap d. e. 11 órakor harmadszori szavazása lesz a javaslatnak.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délelőtt 11 órakor Csáky Albin gróf elnöklete alatt ülést tartott, melynek napirendje előtt az elnök Vécsey József báró, Pável Mihály püspök és Hunyady Imre gróf főrendek haláláról emlékezett meg kegyeletes szavakkal. Ezután az igazolóbizottság jelentése alapján kiigazították a főrendek névsorát, amennyiben a cenzusát vesztett Draskovich Endrét törölték és Vay Adám gróftól folytatólagosan fölvetették a főrendek közé, majd a mentelmi bizottság jelentése alapján felfüggesztették Odessaleky Géza herceg mentelmi jogát, a kit a bíróság párvialdal vétsége miatt kívánt megbüntetni. Ezután fölolvasták Apponyi Albert grófnak, a képviselőház elnökének átíratát, mely az új országház karban tartására vonatkozott. Ez ellen Zichy Nándor gróf némi kifogást emelt, de Csáky Albin gróf elnök indítványára a főrendek a jelentést tudomásul vették, mire az interpellációkra tértek át.

Eszterházy János gróf az aradi püspökválasztás révén kifogást emelt az ellen, hogy Mangra Vazul helyet foglaljon a főrendek között. Mangrát Romániában „részezes pópának” nevezték és utcai botrányai voltak. Ilyen dákoromán ember nem való a főrendek közé. Kérdi, hogy mit fog tenni Széll Kálmán, hogy a király Mangra Vazul választását meg ne erősítse.

Az interpellációt kiadták a belügy-miniszternek.

A főrendek ezután minden további vita nélkül általánosságban és részleteiben elfogadták az 1893. évi IV. t. cz.

13 pontjának kiegészítéséről és a soproni házadómentességről szóló törvényjavaslatokat. A müegyetem felépítéséről szóló javaslatnál Zichy Nándor gróf örömmel állapította meg, hogy a magyar elem ma mind sürűbben keresi föl a mérnöki pályát. A mai nehéz gazdasági helyzetben azonban nem tartja indokoltnak azt, hogy ilyen nagy költségekbe verjük magunkat. Kifogásai azonban csak elvi jelentőségűek, mert a javaslatot elfogadja, csupán a miniszter figyelmét hívja föl a legnagyobb takarékoságra. Wlassics Gyula miniszter rövid felszólalása után a főrendek a javaslatot ugy általánosságban, mint részleteiben elfogadták.

Az elnök ezután felolvastatta a gazdasági bizottságnak a gazdasági munkás- és cselédpénztárakra vonatkozó jelentését, mire a főrendek a javaslatot általánosságban, mint részleteiben vitánélkül fogadták el. Végül még a közösgyi zárszámadásokra vonatkozó jelentést vették tudomásul, illetve fogadták el a főrendek és ezzel az ülés véget ért.

Izgatásért elítelt szociálista.

Esküdtzéki tárgyalás.

S a j á t t u d ó s í t ó n k t ó l.
Debreczen, június 19.

A debreczeni újjászervezett szociáldemokrata-párt immár megszűnt hivatalos lapja a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” két munkatársa állott tegnap osztályelleni izgatással vádolva az esküdtek előtt. Az egyik vádlott Szatmári Ferencz cipész, ismert alakja a bírósági tanácssteremnek, a másodikat a ki még kezdő az apostoli pályán, Wohlmann Emilnek hívják és aradi illetőségű ezukrász-segéd.

Szűts Miklós dr. a királyi törvényszék elnöke vezette a tárgyalást, melyet nagyszámu, jobbára elvtársakból álló közönség hallgatott végig. Szavazó bírák voltak; Szeőke István dr. és Oláh M.; jegyző Visky János dr. A vádhatóságot Galánffy János dr. kir. ügyész képviselte, védő Király Péter dr. volt.

Az esküdtek kísérsolása után a vádat felolvasása következett, majd a vádlottak kivánságára az inkriminált cikkek lettek előterjesztve egész terjedelmükben.

Szatmári Ferencz elsőrendű vádlott 33 éves cipész, elismeri, hogy a pártlap múlt év április elsején megjelent számában foglalt „Tiszteld a törvényt!” című cikket ő írta. Elvállalja érte a felelősséget is, de tekintetbe kéri venni azokat az okokat, melyek annak megírására késztették.

Wohlmann Emil 24 éves, büntetlen előéletű ezukrász-segéd beismeri a szerzőséget, de „annak szellemét nem vallja magáénak.”

A bizonyítási eljárás kiegészítéseül elsőrendű vádlott kéri a tárgyalás elhatalasztatását, mivel tanukkal kívénja igazolni, hogy a *puszipajtás*áság tényleg tétezik s a hivatalos visszaélések is mindennapiak.

Galánffy kir. ügyész ellenzi a tárgyalás elnapolását s a kir. törvényszék el is fogadta a vádhatóság előterjesztését, tudomásul vévén a védő semmiségi panaszát az elsőrendű vádlott kérelmét megtagadó határozattal szemben.

Ezzel a bizonyítási eljárás befejeztetvén, a kir. ügyész terjesztette elő a bűnösségre vonatkozólag az esküdtzék elé intézendő kéréseket, melyeket a törvényszék el is fogadott.

Rövid szünet után a perbeszédnek következtek sorban: Galánffy János dr. kir. ügyész terjesztette elő a vádhatóság képviselőjében közel háromnegyed órát igénybe vett hatalmas és színes fejtegetésekkel gazdag vádbeszédét. A szociálistizmus történelmén kezdte és finom jogászai elmével boncolgatta a tőke és munkamegosztás elveit, készséggel ismerte el a szociális törekvések részbeni jogosultságát. De büntetni kéri azokat, a kik ma az *altruistikus* törekvések századában, mikor az államot minden törekvésében a közjónak szem előtt való tartása vezeti — vörös zászlóval gyűlöletet hirdetnek a szeretet helyett és osztályt, osztály ellen izgatva, veszélyeztetik a megtisztult közélet humánus céljainak diadalát. Kéri a bűnösség kimondását.

Galánffy dr. nagyhatásu, erős szövegát a védelem szava követte. Fölmentést kért Király Péter dr., mert szerinte nem a cikkek igazi szerzői, csak „*plagiátorai*” állanak a bíróság előtt, a kik részint Bűchler világhírű bölesészeti alkotása az „Erő és Anyag” részben más szociális filozófusok emlíni élőködnék.

A védő beszéde után az idő előrehaladott voltára való tekintettel Szűts Miklós dr. délután 4 óráig a tárgyalást felfüggesztette. Az újra egybeült esküdtbíróság ülése a kir. ügyész replikájával kezdődött. Igazat adott a védelemnek abban, hogy a másodrendű vádlott Wohlmann Emil tényleg *puskázott* és pedig szóról-szóra Bűchler könyvéből, mindazonáltal az izgatási szándékot fennfogni látván — marasztaló ítéletet kér. A védő rövid viszonzválasza után határozathozatalra vonultak vissza az esküdtek, kiknek akaratát Fejér Ferencz dr. az esküdtek elnök tolmácsolta a bíróság előtt.

Vz esküdtek elsőrendű vádlott Szatmári bűnösnek találták az izgatás vétségében, míg Wohlmann Emil bűnösségére vonatkozólag *nemmel felelték*. Felolvastatván a határozat, a törvényszék ítélethozatalra.

Hat óra után hirdette ki az esküdtbíróság elnöke Szűts Miklós dr. az ítéletet, melynek értelmében a kir. törvényszék, mint esküdtbíróság az esküdtek határozata alapján Szatmári Ferenczet *osztályellenes izgatás vétségeért négy hénapi államfogházra és 40 korona pénzbírságra ítéli, míg Wohlmann Emil az ellene emelt vád és következmenyei alól.*

Az ítéletet köszönettel vette tudomásul a fölmentett Wohlmann, Szat-

mári azonban gorombáskodni talált s így az elnök kénytelen volt 20 korona pénzbírsággal büntetni. A vádhatóság képviselője megnyugodott az ítéletben, míg a a végő semmiségi panasszal élt.

UJDONSAGOK.

Halál az ajtókilincsen.

Az *iszákosság* áldozata.

A harmadik öngyilkossági eset történt e héten városunkban a Darabos-u. 49. számú háznál, szomorú jelül annak, hogy e veszedelmes epidemia napról-napra nagyobb tért hódít az emberek között.

A legfrisebb öngyilkosság áldozata, kinek hideg hullája immár a közkórház boncasztalán van, Braun Samu. Ott lakott a Darabos-uteza 49. számú ház egyik udvari szobájában feleségével és 5 gyermekével. A férj adás-vevési ügyletek lebonyolításával foglalkozott, míg felesége varrással keresett pénzt a konyhára. Tisztességesen megélhettek volna, ha Braunnak szenvedélyévé nem válik az átkos iszákosság. Ez a borzasztó, lelketestet megmételtyező szenvedély napról-napra kitört rajta s emiatt gyakran a szűkölködés is beköszöntött házukhoz.

Tegnap délután három óra tájban Braunné a szobában varrogatott, két gyermeke vizsgálni ment az iskolába, míg a többiek az utcán játszadoztak. Braun ismét ittas állapotban volt s hallgatva türte felesége szemrehányásait. Majd felállott, kiment a szobából s leült az ajtó előtti küszöbre.

Végző elszántsággal *lecsatolta nadrágsziját s erősen nyakára hurkolta. Másik végét odaerősítette az ajtó kilincsére.* Felesége azt hitte, hogy elaludt a küszöbön. Perczek multak, de Braun nem mozdult. A szobában levő nő felállott s kinyitotta az ajtót, hogy felkölti, de nagy rémületére *férje ott függött élettelenül az ajtókilincsen.*

A szegény asszony *elájult a nagy lelkirázkódástól* s gyermekeit a vizsgáról hivatta elő, kik zokogva, szivettépő sirással borultak édesapjuk megkékült, hideg hullájára. A szerencsétlen ember öngyilkossága előtt még a *ruhát is letépte magáról*, ugy, hogy felső teste *teljesen meztelen volt.*

Az értesített rendőrség a kórház koporsójába tétette két *zigánnyal* az iszákosság áldozatának meghidegült hulláját s kiszállította a közkórházba.

Az izraelita egyházfi, mikor elszállították, a következő bucsusztót mondta utána:

— Bárcsak tiz esztendővel ezelőtt elpusztultál volna!

A kereső nélkül maradt család, az ártatlan öt gyermek megérdemli a közrészvétet.

A k a b á t.

Érdekes tolvaj fogás.

Kedden délben vidáman kerékpározott egy gavalléros ur a Kossuth-utcán. Egyszerre a Batthány-uteza sarkán, a hol némileg megrekedt a közlekedés, valaki karon ragadta a kerékpárost.

— Hah! megvagy, te enyveskezü! Most már el nem eresztelek! Velem jössz a rendőrségre... Hol a felöltöm, mi?

4.

Az utca népe összeesődött; a kerékpáros méltatlankodott; végre közbelépett a rendőr s elkísérte mind a kettőt a bűnügyi osztályhoz.

— Ez az ur ellopta tegnap délután öt órakor az X. kávéházban a felöltömet... Ne tagadja. Ráismerek a biciklijére.

— Ugy van! Ez az!

A kerékpáros esküdözött, hogy anynyi köze sincs ennek az urnak a kabátjához, mint a nagytemplom tornyához. De a vádló nem engedett. Tanuk vannak: a kávé, meg egy vendég, a kik látták, hogy egy biciklis ur eltűnt a kabátjával. Kiáltoztak is utána, de elérni már lehetetlen volt.

— Még szerencse, hogy már ma csiptem meg. Így remélhetem, hogy a kabát is megkerül.

A fiatal ember esküdözött, hogy ártatlan. Kimutatta, hogy az előző napon nem is volt Debreczenben — hanem a vidéken, látogatóba egy rokonánál.

A károsult könyörgőre fogta a dolgot, sőt szavát is adta, hogy nem engedi megbüntetni a tolvajt, csak a kabátját adja vissza.

Nos jól van, szólta a fiatal ember. Ön vissza kapja a kabátját, noha én egyelőre azt s em tudom, milyen színű az a kabát; mert sohse láttam s így el sem loptam. Hanem.

— Hanem? ... Nos? Kérem mondjon el mindent!

— Nyomra vezethetem. De csak négy szemközti, mert ez a dolog nem tartozik a rendőrség elé. A panaszos elállott a feljelentéstől, aztán elvonult a kerékpárossal, a ki vallott. Bevallom önmeg, hogy ezt a kerékpárt éppen most vittem el valakitől, a ki a Piac-utczán bement egy üzletbe s az ajtónál hagyta a gépét. Holnap az az ur bizonyosan keresni fogja a biciklijét... A többi azután az ön dolga. Ha a kerékpár gazdája elárulja kilétét, akkor megcsipetheti.

... És a kabát tegnap csakugyan megkerült, egyben pedig Homoma Antal kabátlopás miatt a hűvösre jutott.

A harang jubileuma.

A harangozás ezredik évfordulója.

Egy ősi keresztyén egyházi szokás meghonosításának lesz hazánkban az idén a jubiláris ezredik éve. A lapok nem tesznek róla említést és arról sem hallunk hírt, hogy a magyarországi keresztyén egyházak valahogy megünnepelnék a harang jubileumát. Szívesen figyelmettetjük tehát az illetékes köröket e nevezetes évfordulóra.

Több, mint másfélezer esztendeje immár, hogy a templomok bádogtetői alól először hangzott el a keresztyénség dicsőítésére a harangszó s az idén lesz az ezredik esztendeje, hogy nálunk is megszólaltak az ércnyelvek.

Érdekesnek véljük, hogy elmondjunk ez alkalomból egyetnást a harang történetéből:

Az első keresztyének még nem ismertek harangot, őket hangos kiáltások-

kal hívták istentiszteletre, miközben fakalapáccsokkal kopogtak ajtóikon (még ma is vannak hazánkban zsidó egyház-községe, a hol ily módon hívják össze a híveket istentiszteletre), vagy két lapos deszkadarabot csaptak össze jeladás gyanánt. Az első harang — 1500 év előtt — Kapániában, a nolai székelyházban kondukt meg először s a bölcs és jámbor Pál püspököt nevezik föltalálójának. Innen kifolyólag a harang latinul „campana” „noia” nevet visel. Szép legenda keletkezett arról, miként találta föl Pál püspök a harangot. Alkonyatkor a jámbor férfiú egy erdő tisztasoa haladt által, mélyen gondolkozva. A biborvörös ég fénye visszaverődött a zöld lombokra és körülötte nyugalmas esendő vala, hogy Pál önkéntelenül összekulesolá kezeit és fölkiáltott: „Eg ura légy áldott, dicsőített és adj jelt magadról, hogy mellettem vagy és leszesz utolsó napjaimig!” Ekkor nagy halkán esillingelő neszt hallatszott és az Istenfélő észrevette, hogy az erdő harang virágait rázogattja a szellő. Ennek emlékére Pál püspök a nolai dóm részére óriási érc-harang virágot öntetett, a mely ezentúl állandóan megszólalt, ha imára gyűltek össze a hívek és ez volt az első templomharang. Lassan azután elterjedt a harang használata és 559-ben már több francia községben volt található. Labinianus pápa volt az, a ki a kereszt mellé a harangot is az egyház jelvényei közé vette és így Kr. u. 590-ik évben Rómában is megcsendültek a harangok. Labinianus volt tehát az első pápa, a kinek halálakor a lélekharang megszólalt.

* **A Hortobágy értékesítése.** A város tulajdonát képező 42000 holdas pusztaság jövedelmezőbbé tétele kérdésének megoldására kiküldött albizottság ma délelőt tartja meg megbízatása értelmében a helyszíni szemlét. Részt vesznek a hortobágyi kiránduláson: *Abrahám* László tisztfőügyész, *Biró Géza* szőlőszövetkezeti igazgató, *Bakonyi Samu* dr. orsz. képviselő, *Roncsik Lajos* főszámvevő, *Király Gyula* tanácsnok, *Varga Károly* jegyző, továbbá *Kerpely Kálmán*, ifj. *Sporzon Pál*, *Vinnay Géza*, *Kertész János*, *Zádor Lajos*, *Berényi Gábor*, *Horváth István* és *Szentesi János*. Az albizottság a helyszíni szemle után már a közel napokban ülésezik, hogy a tanács elé terjesztendő jeletést megvitassa.

* **Fölszaporodott bűnügyek.** Mióta a külterületeken a csendőrség őrzései megkezdették kivatalos működésüket, a közbiztonságot fenyegető közveszélyes alakok mind nagyobb számmal kerülnek hurokra. Az elfogott csavargókkal együtt nő a bűnügyek száma is, mert valamennyiükre kitudódik egy, vagy más büncselekmény. Így ebben a hónapban már eddigéig is 64 bűnügye van a rendőrségnek, a mi tekintettel arra, hogy minden napra 3 esik belőle, *fényes czáfolata* már eleve is annak a közigazgatási-bizottság elé terjesztendő jelentésnek, mely mint rendszeren — minden bizonynyal ezuttal is kielégítőnek fogja jelenteni a közbiztonsági állapotokat.

* **Az államvasutak építkezései.** A debreczeni államvasuti indóház új felvételi épülete megnagyobbításával természetesen a pályatestet is bővítenie kell az államvasutaknak. Ennek a bővítésnek

azonban utjában áll egyik oldalról a légszeszgyár nagy, emeletes kőépülete. Az államvasutak igazgatósága most megkeverte a várost, hogy hajlandó-e az épületet onnan eltávolítani. Ebben az ügyben a helyszíni szemle és tárgyalás tegnap folyt le. Az államvasutak igazgatóságának képviselőjében *Budapestről Gulácsy* főfelügyelő és dr. *Barcs* jogügyi tanácsnok, az üzletvezetőséget *Tolnay Kornél* üzletvezető és *Eckstein* mérnök, Debreczen városát pedig *Körner Adolf* tanácsnok, dr. *Magos György* alügyész és *Debreczeni Jenő* légszeszgyári igazgató képviselték. A tárgyalás folyamán megállapodás történt a lényegre nézve s a kérdéses ügyet a legbékésebben intézik el oly módon, hogy a városra abból semmiféle kár nem hárul.

* **Csokonai szülőháza.** Debreczen nagy költőjének *Bethlen-utczai* szülőháza tudvalevőleg a véros tulajdonát képezi és jelenleg gyerekeket tanít benne a há-lás utókor. Megirtuk, hogy a *Csokonai-Körben*, *Kardos Albert*, a kör agilis titkáranak kezdeményezésére mozgalom indult meg az iránt, hogy a város engedje át a házat a Csokonai-körnek, hogy a költő emlékéhez méltóan megóvhassák az enyészettől. *Petőfi* szülőházában *Kiskőrösön* nem tanítanak gyerekeket, *Arahy János* szülőházát sem tanügyi czélokra használja nemes *Nagy-Szalonta* városa. Az emléktábla, mely a Bethlen-utczai házat díszíti, nem elegendő ahhoz, hogy a nimbust fennartsák az ereklyeszerű házzal szemben, no meg a benne ugrádozó gyereksereg szintén nem alkalmas az ilyesmire. A Csokonai-kör kérvényt adott be a városhoz a ház átengedése végett. A tanács tegnapi ülésében került szóba a dolog és Debreczen városához méltó elintézet is nyert. Egyhangulag elfogadták *Veesev Imre* t. b. főjegyző indítványát, hogy a házat átengedi a város a Csokonai-körnek, mihelyt az iskolák folyamatban lévő szabályozása megtörténik és a Bethlen-utczai házban levő iskolát más épületbe helyezik.

* **Lenau szobra és a Csokonai-Kör.** *Lenaunak*, a magyar születésű és magyar érzelmű nemes költőnek szobrot állít fel szülőfaluja, a torontálmegyei *Csanád*. A szoborbizottság adakozásra hívja fel a magyar irodalmi világot és gyűjtő iver küldött a Csokonai-Körnek is, a mely bizonyára hozzájárul a maga szerény adományával a nemes és szép irodalmi czélhoz.

* **A guti erdő pótdadója.** A városok a esatolt erdők fejében évenként tetemes összegre rugó pótdadókat fizetnek. Debreczen városnak is kijut ebből a kötele-ségből, de ujonnan némi konfliktus merült fel a guti erdő adójára vonatkozólag *Mártonfalva*, *Szabolcs-vármegye* és Debreczen között. *Szabolcs-vármegye* és Debreczen között egy régi szerződés és megállapodás van, mely szerint a guti erdő adóját közösen fizeti *Mártonfalva* és Debreczen. *Szabolcs-vármegye* törvényhatósága most átiratot intézett Debreczen városához, hogy a mult évi adó egész összegét Debreczen város fizesse. A tanács foglalkozott ezzel a kérdéssel. *Oláh Károly* tanácsnok bemutatott egy még 1883-ban kelt egyezményt, melyet Debreczen és *Szabolcs-vármegye* kiküldöttéi kötöttek s a melyben az van mondva, hogy a guti erdő után járó adót Debreczen és Márton-

talva egyenlő arányban közösen fizetik. A tanács ennek alapján elutasítja a kérelmet s az egyezményt hiteles másolatban megküldi Szabolcsvármegyének.

* **Sinay Gyula indítványa a konventnél.** Mi is hosszabban foglalkoztunk azzal a nagyszabású indítvánnyal, amelyet Sinay Gyula az egyházi törvények revíziójára vonatkozólag nyújtotta be a debreczeni egyház presbyteriumához. Mint értesülünk az egyház a jelentős indítványt tegnap küldte fel a ref. konventhez érdemleges elbírálás végett.

* **A rendőrök fizetéspótléka.** A közrendőrök tudvalevőleg a város legmostohább gyermekei. Amellett, hogy nehéz és fáradságos munkát végeznek, igen soványan dotálja őket a nemes város, aminek folytán minden esztendőben néhányszor nyílik alkalmunk regisztrálni, hogy a rendőrök fizetéspótlékot kérnek. A kérelmüket csak nem régen is elutasította a városi közgyűlés. mert — ugymond — kevés a pénz és sok a kiadás. Most ismét szerenését próbálnak a rendőrök. Beadványt intéztek Boczkó főkapitányhoz, melyben azt kérik, hogy 5 forint drágasági pótlékot juttassanak nekik a közelgő pár hónapra, a főkapitány meg is ígérte, hogy pártolni fogja kérelmüket a tanácsnál, ami elvégre is igen szép a főkapitánytól, mert valószínűleg lesz is szükség apai pártolásra, hogy e szomorú pénzügyi viszonyok közt a rendőröknek is jusson néhány megérdemelt garas.

* **Pályázatok tanítói állásokra.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma 5 tanítói és tanítónői állásra hirdetett pályázatot. Mint értesülünk, eddig 8 pályázat érkezett az egyházhoz. A pályázat határideje f. hó 20-ikán jár le, a mikor is délután 5 órakor döntenek a pályázatok fölött.

* **A nyulasi kantin bérlete.** A nyulasi kantin bérletét ez évben 3 esztendőre Havas Dávidnak adta ki a városi tanács, noha az eddigi bérlő Tihanyi József 5 koronával több évi bért ígért pályázatában. Tihanyi ez ellen felebezt a közgyűléshez. A tegnapi tanácsülésen láttak el javaslattal Tihanyi fellebbezését. A javaslat azt mondja, hogy utasítsa el Tihanyi fellebbezését a törvényhatósági bizottság, mert a tanács azért mellőzte, mivel fizetési kötelezettségének nem felelt meg elég pontosan.

* **El Transvaalba.** Az angol konzulátus budapesti épülete előtt tengernép hullámszik már napok óta. Többnyire szegény munkanélküli munkások, a kik szorongó szívvvel lesik órák hosszát, hogy mikor jelentkezhetnek a konzul előtt, ki őket nagy fizetéssel a délafrikai vérről áztatott Eldorádóba fogja elszállítani. Az embereket azóta, hogy az angol-bur békekötés híre eljutott Európába, lelketlen ügynökök következetesen tévútra vezetik s azt híresztelik, hogy az angol kormány ezerszámra szerződteti a munkásokat. Tegnapi — mint tudósítónk telegrafálja — olyan nagy tömeg csoportosult a konzulátus épülete előtt, hogy a konzul a rendőrség segítségét vette igénybe. Az elbolondított emberek a rendőrök felhívására sem igen akartak eltávozni és sehogysem lehetett velük megértetni, hogy az elszállítás tisztán mese.

* **A telefon.** A telefon sok mindenre jó. Ime egy eset, a mely Párisban történt:

— Hallo! Ki beszél ott? X...nr?

— En magam. Es ott?

— I... gróf. Hallja, kedves barátom, szükségem volna 3000 frankra. Ha szives volna kisegíteni...

— Oh, ezer örömmel gróf ur. Megtiszteltetésnek veszem...

— Köszönöm. Majd elküldöm érte az inasomat. Hanem kérem, tegye borítékba a pénzt, nehogy a küldőnez sejtse a tartalmát.

— A mint parancsolni méltóztatik!

Az inas megjelent fél óra múltán X... urnál, átvette a borítékot s azóta nyoma veszett. Gazdája, a gróf hiába várta, nem is sejtve, mi lehet az oka Jean eltűnésének? Néhány nap múltán végre kiviláglott minden. Az inas — mert hát ő volt a ki beszélt — telefon útján kölesönöket vett fel a gazdája nevében annak több jó barátjától, szállítóitól, sőt kevésbé bizalmas ismerőseitől is. Közel ötvenezer frankot harácsol össze ekként s most bizonyára kékjutazást tesz az oceanon át.

* **A jog és pénzügyi bizottság ülése.**

A jövő hét esütörtökén tartandó közgyűlés előkészítéséül ma és holnap délután ismét összeül Vecsey Imre tb. tanácsnok, főjegyző elnöklete alatt a jog és pénzügyi bizottság. A mai értekezlet a városi világitási vállalat üzleti szabályzatát fogja folytatólagosan megvitatni, míg holnap a mult esztendő zárszámadásai kerülnek sorra, melyekkel a felügyelőbizottság immár végzett.

* **Hetvenezer koronás cigaretté.** Bizonyára senki sem fizetett meg oly drágán cigarettéért, mint a varsói eszászari bank. Tegnapelőtt déltájban — jelenti egy táviratunk — Kardax Konstantin, a varsói eszászari bank szolgálja, hetvenezer korona értékű pénzt és értékpapírt vitt egy tárczában a bankba. Elegánsan öltözött uriember lépett hozzá az utca sarkon és kérdezte: merre kell a eszászari bank épülete felé menni?

— Eppen oda megyek én is, tessék velem jönni — felelte Konstantin.

Az elegáns ur esatlakozott a szolgálhoz s hálából az utmutatásért, megkínálta egy pompás, aranysegélyű cigarettával. Alig szippautott néhányat a szolgn, mikor hirtelen rosszul lett. Ugy elkábult, hogy elborult a szemévilága. Az elegáns idegen fogta fel esésében a szegény ájultat.

Mikor Konstantin ismét magához tért, egy gyógyszerárban találta magát. De a pénztárca nem volt sehol s az elegáns idegennek is nyomaveszett. A cigarettát még mindig a fogai közt tartotta s füstjének különös illata elárulta, hogy dohányába altató por volt vegyítve.

* **Városi tisztviselők szabadságon.** A tegnapi délelőtti tanácsülés egész esomó szabadságolás iránti kérvény fölött döntött és pedig kivétel nélkül kedvezően. Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány julius és augusztusban kívánja a szabadságot, Magoss György dr. tiszti ügyész hat hetet, Tóby Elek dr. jegyző 60 napot kérelmezett. Véglegesen a közgyűlés határozzon majd a kérelmezők beadványai fölött.

* **Szakosztályi értekezlet.** A gazdasági egyesület szőlészeti és kertészeti szakosztálya vasárnap délután négy órakor ülészik a városház kistanástermében. A

szakosztály értekezletének tárgyai: *Vadász* Emil javaslata a faiskola értékesítése tárgyában. *Polonyi* Andor indítványa gyümölcs és fatermelő szövetkezet alakítása iránt és végül *Szabó* Kálmág gyümölcs- és szőlőszállító kosarainak bemutatása.

x **Gyógyszerész-gyakornokul** felvétetik egy 6 gymnasiumot végzett fiatal ember a folyó iskolai év közelgő bezárakor. Ajánlatokat elfogad: dr. **Róthschnek** V. Emil gyógyszerész az „Arany egy-szarvu”-hoz Debreczenben, Kossuth-utca.

x **Komlóssy Lajos** esemege üzletében tanuló felvétetik.

x **Egy kauczióképes** székálló, mészárszékbe felvétetik, hogy hol, megmondja a kiadóhivatal.

x **Donogán és Somossy** üzletében tanuló felvétetnek.

x **Magyari Testvérek** igen érdekes hangversenye lesz pénteken este a Dréher-sóresarnok nagy nyári kertjében. Ha különlegességek estélye. Rossz idő esetén is megtartják.

MULATSÁG.

A Dalegylet estélye. A Debreczeni Dalegylet *Mácsay* Sándor karnagy vezetése mellett tegnap este tartotta juniusi dalestélyét. Az idei nyári mulatságoknak nem igen kedvez az idő. Tegnap este is valóságos őszi hűvös idő volt és az erdei pavillonban különösen éreztette junius önagsága kedvezőtlenességét. Mindazonáltal a dalárok estélyén igen szép számban jelentek meg. A hatalmas terem megtelt hölgy és férfiközönséggel, a kik vidám asztaltársaságokat alkotva mulattak, majd áhitatosan hallgatták a dalárda szebbnél-szebb dalait. A műsort *Rácz* Károly kitünő zenekara nyitotta meg pompás nyitányval. Majd rövid időközönként megcsendültek a dalárda dalai a következő sorrendben: *Balaton* dalok Gálltól, *Esti nyugalom* (új) Hammától. Még fáj a szív *Palotásítól*. Intés *Dr. Bródytól*. *Vándordal* Kunzetől. *Rákóczy-induló* Hubertól. A közönség a dalárda minden énekszámát zajos tapsokkal honorálta, majd a műsor után tánczra ke-rekedett az ifjuság és a kora hajnalá órákig a legvigabb hangulatban folyt a mulatság.

SPORT.

Nagyvárad — Debreczen ellen. A debreczeni kerékpárosok vasárnapi versenyére nagyszámú nevezések érkeztek tegnap *Nagyváradról*. Így fölötte érdekesnek ígérkezik a sport híveinek nemes versengése és minden bizonynyal nagy közönség fog gyönyörködni a *váradiak* s a mieink bajnoki tornáján. Nevezések egyébként csak ma adhatók még be *Fridvalszky* Rezsónél, az egyesület agilis titkáránál.

TÁVIRATOK.

Pavlovics mentelmi joga.

Nagy-Kikinda, junius 19. (Saját tudósítónktól.) A *szegedi* ügyészség útján az itteni törvényszék megkereste ma a képviselőház elnökségét — *Pavlovics* mentelmi jogának felfüggesztését kérve; hogy az

ellene emelt izgatás és testi sértés vádja ügyében kihalgatható legyen. A mentelmi bizottság holnap délelőtt foglalkozik a megkereséssel.

A szász király halála.

Sibyllenort, június 19. (*Saját tudósítónktól.*) *Albert* szász király ma este nyolcz óra öt perczkor esendősen jobblétre szenderült.

Pánik a börzén.

Budapest, június 19. (*Saját tudósítónktól.*) Óriási izgatottságot keltett ma a délelőtti tőzsdén ama hírből, hogy királyunk ellen merényletet terveztek. A londoni ujság valótlán hirt az egész világsajtót bejárta tegnap.

Az angol csapatok visszahívása Dél-afrikából.

London, június 19. Ritchie belügy-miniszter tegnap Croy-donban beszédet mondott, a melyben azt hangoztatta, hogy Anglia eddigi ellenségei olyan bámulatraméltó magatartást tanúsítottak, hogy a kormány a dél-afrikai csapatok nagy részének visszahívására készül.

A képviselőház elnapolása.

Budapest, június 19. (*Saját tudósítónktól.*) Jövő hét elején — hír szerint — elnapolják a Ház üléseit.

Földrengés Meránban.

Merán, június 19. Ma délelőtt tíz óra huszonnégy perczkor heves földrengés ejtette rémületbe Merán lakosságát. Mennydörgésszerű zaj előzte meg a földrengést a mely a házak minden berendezését megingatta. Egyéb kár azonban nem történt.

Pisztolypárbaj.

Budapest, június 19. (*Saját tudósítónktól.*) Nosz és Kulmann képviselők között pistolypárbaj volt 25 lépésről egyszeri golyóváltással. Kulmann pistolya esütörtököt mondott, Nosz nem élt a lövés jogával. Ezzel az affair elintéztetett.

Macedón ügynökök letartóztatása.

Athén, június 19. A rendőrség letartóztatott néhány Macedóniába való embert, a kik állítólag a macedón-bizottság ügynökei. Állítólag különféle kompromittáló iratokat találtak náluk.

Elfogott gyilkos.

Temesvár, június 19. (*Saját tudósítónktól.*) A esendőrség elfogta Schaffer nagybirtokos gyilkosát Pismás Dénes 35 éves erdőőr személyében. Pismás Schaffernél volt alkalmazva, de elbocsátották és ezért esküdtött bosszút. Átadták a kir. ügyészségnek.

Óriási sztrájk.

Patterson, június 19. Az itteni festőművészek sztrájkolnak. Ma óriási zavargásokat okoztak, miközben a gyárakat és több épületet szétromboltak. Az utczákban valóságos harc folyik. A kivezényelt katonaság éles töltéssel lőtt a tömeg közé; a sztrájkolók is lőttek. A nagy harcban kilencz embert agyonlőttek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A lovag ur váltója.** (*Fővárosi tudósítónktól.*) A mióta lovag Kieskovszky Gyula elhagyta a hadsereget, melyben mint tiszt szolgált s a büntetőbíróssággal is bajba keveredett, nagyon rossz sorsba jutott. Bornstein Antalnél bérelt egy kis hónapos szobát, de még ezt sem volt képes fizetni. Mivel pedig a kvártélyos-asszony nagyon szorongatta, azzal csitította el, hogy tartozásáról egy 200 koronás váltót adott. Annyi esze volt az aszornynak, hogy a váltó csupán a Kieskovszky aláírásával nem sokat ér, de megnyugodott, a mikor szobaura a váltót aláíratta nővérével, Kieskovszky Zsófiával is, a kiről az híresztelte, hogy menyasszonya báró Madeiszkynek, a volt osztrák miniszter fiának, a kivel hamarosan meg is esküszik. De a fényes partiból persze semmi sem lett. Erre Bornsteinné följelentette a lovagot *osalás* miatt, ám a bíróság megszüntette az eljárást, konstatálva azt, hogy Kieskovszky Zsófia még kiskorú s így váltó aláírására joga nem volt s erről Bornsteinné könnyűszerrel meggyőződhetett volna. Ennél kedvezőbb eredményt nem várhatott lovag Kieskovszky, és a mikor így fordult a dolog, vérszemet kapott. Ő jelentette ugyanis fel most Bornsteinét *rágalmazás* címén. Panaszát ma tárgyalta dr. Schmidt bíró a büntető járásbírósnál. A bíróság azonban, mérlegelve az ügy előzményeit, dr. Dushgyvi Gyula védelme után Bornsteinét, a kinek végre is igazsága volt s a pénzt sem kapta meg, fölmentette a rágalmazás vádja alól.

Közönség köre.

Megdíjazott bizonyítványok.

Nyilt kérdés Nt. Kiss Albert ev. ref. iskolaszéki elnök urhoz.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Ugy tapasztaltam, hogy b. lapja mindenkor készségesen helyet ad közérdekű felszólalásoknak. E reményben küldöm én is soraimat, mely egy sérelmes, törvénybeütköző dologról szól.

A miniszteri rendelet megállapítja, hogy az elemi iskolák tanulói részére az évvégi bizonyítványok *bélyeg- és díjmentesen állítandók ki az illető tanító által.* A debreczeni ev. ref. elemi iskoláknál e rendelet daczára a bizonyítványt csak *négy korona és husz fillér lefizetése mellett* adják ki a tanítók. Hogy e magas tarifázás egyházkerületi rendeleten alapuló jog-e, azt nem tudom, de hiszem, hogy ily magasfoku díjat az egyházkerület sem állapított meg egy elemi iskolai bizonyítvány kiadásáért, kivált Debreczenben, hol — állítólag — *ingyen iskoláztatás* divik.

Tisztelettel kérdzem azért az ev. ref. iskolaszéki elnökét, Nt. Kiss Albert

urat: helyesnek és jogosnak találja-e a bizonyítványok pénzért való kiadását? Egyházkerületi törvényben gyökerezik-e a magas díj szedése és jogosan szedik-e be azt a tanítók? A miniszteri rendelet hatálya kiterjed-e e tekintetben a debreczeni ev. ref. iskolákra is?

Több szüle sérelmes ügyéről lévén szó, remélem, hogy az iskolaszéki nagyérdemű elnöke nem késik e tekintetben a mielőbbi felvilágosítással.

Ha csakugyan egyházkerületi végzés alapján vesznek a tanító urak egy-egy bizonyítványért 4 korona 20 fillér díjat, akkor természetesen az ő részükön van az igazság, de ha csak afféle régi szokáson alapul, ideje, hogy az iskolaszéki egyszer s mindenkorra eltörölje e tarifázást.

Debreczen, 1902. június 19.

Maradtam Szerkesztő urnak kiváló híve:

Egy szüle.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(*Déli zárlat.*)

Debreczen, június 19.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Szilárd irányzat mellett 10.000 métermázsza került forgalomba 5-től 7 és fél fillérig drágább árakon. Egyéb gabonanemek kedvezők. Idő: hűvös.

Buza júniusra	7.97—00
Buza októberre	6.59—60
Buza októberre	5.86—87
Zab októberre	5.08—09
Tengeri júliusra	5.15—16
Tengeri augusztusra	11.50—60

VEGYES HIREK.

○ **Miből lett az asszony?** Egy indiai legenda meséli, hogy mikor Vulkan, a mindenség alkotója, a nőt akarta megteremtteni, azt vette észre, hogy a rendelkezésére álló anyagot már mind felhasználta a férfi megteremtésére. Mit tegyen hát? Kőlesőnvelte a kigyó mozgását, a kuszó növények simulékonyságát, a fűszálak hajlékonyágát, a nád karekuságát, a virágok bársonyát, a levél könnyedségét, a gazella nézését, a nap-sugár ragyogását, a felhők könnyeit, a szél állhatatlanságát, a pehely lágyágát, a méz édességét, a tigris kegyetlenségét, a tűz emésztő hevét, a jég dermesztő fagyát, a szarka fecsegését — és ezekből gyurta össze az első nőt.

○ **Kétfejű sasok a templomban.** Temesvárról írják a következő épületes dolgokat: Széles Magyarországon talán sehol sem becsülik meg annyira a kétfejű sasokat, mint Temesvárott. Van is belőlük igen szép számban, eleven megbőtránkozására a hazafias lakosságának. És esodálatozkóképen a sok förtelmes madár közül egy olyan helyre fészkelte be magát, a minőre hamarosan csakugyan nem tudunk példát: *az oltár fölé.* Az irgalmasok templomában ugyanis az oltár fölött egy két méter széles nagy kétfejű sas terpeszkedik. És hogy az irgalmasok nem is szándékoznak azt onnan elröpíteni, hanem kegyeletesen táplálják, bizo-

nyitja az a tény, hogy csak mostanában tisztogatták meg és festették be szépen fekete-sárgára, méltó bosszuságára egyebek között az állami reáliskola hallgatóinak, a kiket ebbe a templomba visznek misét hallgatni s imádkozni a magyarok Istenéhez.

○ **Amerikaisan.** Ime egy levél, a melyhez hasonlókat ezrével kézbesített a napokban a párizsi posta:

Uram!

Ön is, mi is tudjuk, hogy az idő pénz s minden percnek megvan a maga értéke. Ennek két percnyi idejét kívánjuk igénybe venni s az átlagos kereseti viszonyok arányában számítva mellékelünk egy 4 centről (20 fillér) szóló cheque-t. Szíveskedjék a két percét az idecsatolt hirdetésünk elolvasására fordítani.

Tisztelettel

X . . .

new-yorki szivargyáros.

A hirdetés elmondja, hogy miben kiválóbbak az X szivarjai a többi gyártmányoknál s ajánlotta, hogy rendeljen meg egy dobozzal. A dologban azonban a legérdekesebb az, hogy a fillérről kiállított cheque valóban beváltható. Három napon át alig győzték leszámítani a párizsi bankok a sok bemutatott cheque-t.

○ **Az argumentum.** Egy párizsi lap írja ezt az érdekes apróságot:

A jelenet színtere egy wiesbadeni előkelő restaurant. Négy ur, pompás reggeli után s kissé a bor hatásában is, élénken vitatkoznak a politika fölött. Az egyik, valami francia, hevesen áll a köztársasági államforma pártjára, mondván hogy az a polgárok jólétének az alapfeltétele.

A szomszédos asztalnál hatalmas termetű, fehér szakállas ur, kétségkívül valami idegen, érdeklődéssel hallgatja a lángoló republikánus szavakat s — mosolyog.

A republikánus felpattan s udvariasan feléje fordul:

— Szavain talán nem egyeznek meg uraságod véleményével? Ön bizonyára monarchista-párti?

— Kétségkívül, uram; az vagyok.

— Iám. Nos, akkor szíveskedjék megmondani nekem, milyen nyomós okoknál fogva tartja ön jobbnak a királyságot a köztársaságnál?

— Ez igen egyszerű: mert én . . . a svédok királya vagyok.

REGÉNYCSARNOK.

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Írta: Jablonczay Kálmán.

IV.

A szenvedély rabja.

(Folytatás)

20.

— Babill fiam, te nagyon sok jót tettél velünk, sok igazságtalan kinzásoktól megmentettél bennünket szólásoddal, melyet érdekeinkben gazdádhoz intéztél, ezt mi azzal háláljuk meg, hogy engedünk szökni a bizonyos halál elől, mert tudd meg, hogy agyonkorbácsolásra vagy ítélve és holnap reggel lenne az rajtad végrehajtandó.

— Agyonkorbácsolni — ordítottam fel a gyalázatos ítélet hallatára . . . vezessetek . . . megyek . . . pedig szerettem volna meghalni . . . de ilyen halállal nem, ez borzasztóbb minden kinnál a világon!

Szerencsésen kiértem a kastély ud-

varáról, miután testvéreim szöktettek meg, volt nekik gondjuk arra is, hogy körülöttem a láthatár csendes legyen.

Minden akadály nélkül elértem a határt és Olaszországba bujdostam át, hol egy tudakozóintézetben nyertem eljárói alkalmazást.

Mint minden e féle hivatal idegen országokkal is összeköttetésben áll, nem tudom hogyan, a madridi rendőrség, mely által bizonyosan köröztetve is voltam, megtudta tartózkodási helyemet.

Szerencsémre az akkori törvény csak a gyilkosokat adhatta ki idegen államok rendelkezésére . . .

Igy tehát nem félhettem, nyugodtabban kereshettem meg mindennapi kenyereimet.

Egy alkalommal, midőn éppen hivatalos körutamról siettem a központi irodába, asztalomon egy levelet találok, Madridból keltező.

Idegesen bontottam fel a levelet, mert ráösmertem a Crea grófnő irására . . .

Majd összerogytam a meglepetéstől és dobogó szívem a visszaemlékezés hatása alatt majd széjjel szakadt.

Ez volt bele írva.

(Folyt. köv.)

Virágágyak

beültetéshez;

Szönyegnövények

jutányos árban

kaphatók

Collegiumi fűvészkertben

Balkénes iszapfürdő

lithimnos forrása.

Páratlan gyógyhatásu

VESE-, HÓLYAGBAJOK-nál
ÉS KÖSZVÉNYNÉL. o o o

Kénes, nemkülönben

o ritka gyógyerejű o

MOÓRFÜRDŐI

a legjobb eredménnyel használtatnak esuzos bántalmaknál
o o o o és női bajoknál. o o o o

Villanyosfény- és vil-

lanyos vízfürdőiben,

továbbá hidegviz-

gyógyintézetében az

IDEGBAJOSOK ÉS

IDÜLT IZZADMÁNYOKBAN

szenvedők találnak

o o gyógyulást. o o

Teljes penzió (lakás, kénesfürdők

használata és étkezés) napi 5 korona

nától feljebb. Munkás sanatoriumban

(lakás, kénesfürdők használata és

étkezés) napi 2 koronáért. Egy re-

kesz lithimnos savanyvíz 25 és fél

o o literes üveggel 5 korona. o o o

Későn érkezett meg

— a —

tavas.

A

tulhalmazott

idény-raktár miatt

alkalmi
mesés
olcsó

árakban kaphatók.

Rózsa

Lajos

női divat termében

Női kabátok,

Női gallérok,

Impregnált utazó gal-

lérok 12 korona,

Női kalapok,

Napernyők félárban.

Mosó ingblousok

1 kor.-tól

feljebb.

A legujabb

női ruhaszövetek, delain, batist, zephir és mindenféle mosó ruha kelmék

óriási választékban raktárra érkeztek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai cégénél Kistemplom-bazár.

Divatos

női mosó ruha szövetek:

BATISTOK, ZEPHIREK,

ÁTTÖRT KELMÉK . . .

SZINES

ANGOLVÁSZNAK

COSMANOSI

SZINTARTÓ INDISCH-

FOULARD, SAVANNAH,

CHINÉ CSIKOS ÉS

KOCZKAS VASZNAK

Métere 27 kr.

és 32 krajczár.

SZERB ÉS CSALÁNY-

VÁSZNAK

15 krajczártól

22 krajczárig.

TURISTA INGEK

nagyválasztékban

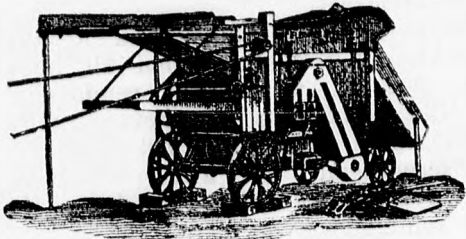
SZABO LAJOS FIAI cégénél

Debreczen, Rózsater.

A mai nyomott anyagi viszonyok és folyton tartó járványok közepette nagy megnyugvás: családját egy fénykép csoportban birni. Ennek teljes eszközlésére csupán a **Gondy és Egey cég** terjedelmes műterme a legalkalmasabb. Tekintve, hogy rajta egy személy alig 1 forintba esik, egyúttal a legolásőbb életbiztosítás.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje, Kassán, Vám-utca 11. ajánlja a gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit:

Cseplőkészlet, cseplőgépeit,

Bakar-élet-tisztító-rostait,

Borsajtóit s szőlőzúzóit.

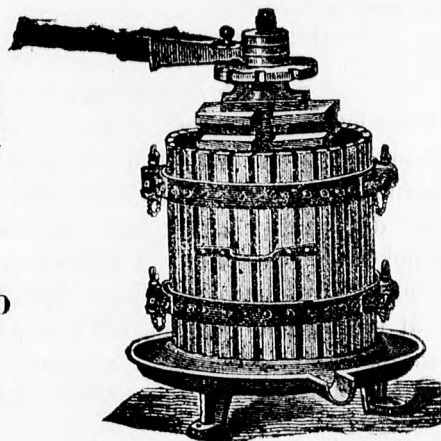
Gyárt továbbá: MALOM, OLAJGYÁR- és SZESZGYÁS berendezéseket GÖZGÉPEKET, GÖZKAZÁNOKAT, mindennemű SZIVATTYUKAT stb.

Bizományi raktár:

Sesztina Lajos urnál

DEBRECZENBEN.

Gazdasági gépeink s egyéb gyártmányaink árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

Püspök-fürdő

Nagyváradtól 7 kilométernyire. Vasut-, pósta-, távirda és telefon-állomás.

Kiváló gyógyhatású hévvizek (40 C°). Modern kényelemmel berendezett tükör- és kádfürdők, massage, villanyozás, vibráció, stb. gyógyeszközök.

Javalva: izomcsuz, idült izületi csuz, köszvény, idegcsábák, neuralgiák, csonttörések és a női ivarszervek betegségei ellen.

Üdülőknek kiváló hatású, középmagasságú klimatikus gyógyhely. Olcsó ellátás, kitünő konyha. Állandó tertzene. Gyakori mulatságok. Lawn-tennis. Villanyvilágítás. — Evad október 31-ig.

Fürdőorvos: Dr. Kovács Aladár.

Fürdőigazgatóság.

Nyári ruhák, batistok, zefi-
rek, áttört kelmék, picket
mellények

tisztosít

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és vegyszeti tisztító intézete

Debreczen

Széchenyi-utca 42.